

Foreningen våre rovdyr
Postboks 195
2151 ÅRNES

Trondheim, 25.09.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/5596

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Avgjørelse av klage - vedtak om tillatelse til skadefellingsforsøk på en ulv i deler av Engerdal kommune av 16. juli 2020

Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannen i Innlandet sitt vedtak om skadefellingsforsøk på en ulv i deler av Engerdal kommune, datert 16. juli 2020. Direktoratet finner at Fylkesmannen sin behandling av saken er i tråd med gjeldende regelverk og politiske føringer, og at det ikke foreligger grunnlag for å endre vedtaket. Deres klage tas ikke til følge.

Vi viser til klage datert 16. juli 2020 fra Foreningen Våre Rovdyr (FVR) på Fylkesmannen i Innlandet sitt vedtak datert samme dag, om tillatelse til skadefellingsforsøk på en ulv i deler av Engerdal kommune.

Klagesaken er behandlet av Fylkesmannen i Innlandet og oversendt til direktoratet for endelig avgjørelse i brev 21. august 2020.

Bakgrunn for saken

Det ble tatt bilde av en ulv i Elgå reinbeitedistrikt den 29. juni 2020, samt funnet skit som ble sendt til analyse. DNA-analysene viste at hannulven som har fått navn V902, som er et F3-individ, hadde vært i området. Fylkesmannen i Innlandet gav tillatelse til felling av ulv i etterkant av observasjonen av ulv i reinbeiteområdet, tillatelsen hadde varighet til 13. jull klokken 12:00.

Natt til 14. juli ble det funnet en elgku som var tatt av ulv ved Lortseterveien, litt sør for Drevsjø. Det var også gjort funn av det en antok var ulvemøkk i samme område den 9. juli. Senere analyser av møkkprøvene gav ingen resultater, og om møkkprøvene stammer fra ulv eller annen art er følgelig ukjent. Det var 14. juli ikke registrert skader fra ulv på tamrein i reinbeitedistriktet. Fylkesmannen ga fellingstillatelse på en ulv i beiteområdene til Elgå reinbeitedistrikt på grunnlag av skadepotensialet. Fellingstillatelsen utløp den 22.7. uten at det ble felt ulv på tillatelsen.

Klagen

FVR har klaget på Fylkesmannen i Innlandet sitt vedtak om felling av ulv datert 16. juli 2020 og mener at;

- tillatelse til skadefelling er gitt uten at kravet til identifisering av et skadegjørende individ kan anses oppfylt på vedtakstidspunktet, skadegjørendeindivid må påvises med DNA funn og individenes genetiske status må avklares i forkant av iverksettelse av skadefellingsforsøk
- manglende identifikasjon kan medføre at genetisk verdifulle individer eller lakterende tisper blir felt på skadefellingen
- vedtaket ikke i tilstrekkelig grad er skademotivert og at en vurdering av skadepotensialet alene ikke kan rettferdiggjøre skadefelling
- andre eventuelle alternativer til felling og deres potensial til å forebygge skade effektivt er ikke i tilstrekkelig grad utprøvd
- det tillates bruk av løs på drevet halsende hund ved jakt på ulv, uten en nødvendig vurdering av fordelene og ulempene med bruk av slik hund i den konkrete situasjonen
- praksisen med å gi muntlige tillatelser på muntlige søknader må opphøre i saker der det ikke står om tid for å avverge et pågående rovdyrangrep

Direktoratet viser for øvrig til klagen i sin helhet.

Fylkesmannen sin behandling av klagen

Fylkesmannen i Innlandet har vurdert klagen i brev datert 13. august 2020. Der Fylkesmannen skriver følgende;

"Når det gjelder hvorvidt vedtaket er tilstrekkelig skademotivert, vil Fylkesmannen peke på erfaringer fra de siste årene som viser at utvandrende ulver som dukker opp i prioriterte beiteområder kan forårsake store skader. Det forelå ingen skader på tamrein på vedtakstidspunktet. Med bakgrunn i at det går et stort antall tamrein med små kalver i Elgå reinbeitedistrikt sine beiteområder hvor ulven oppholdt seg, vurderte Fylkesmannen likevel at skadepotensialet ville være stort dersom ulven fortsatt skulle ha tilhold i området. Fylkesmannen har påpekt i sitt vedtaksbrev at det også går en besetning med storfe (omtrent 33 dyr, hvorav omtrent halvparten er kalver) på utmarksbeite inngjerdet med strømtråd.

Fylkesmannen viser til at det er hjemmel til å gi fellingstillatelse også i tilfeller hvor det er tale om fremtidig skade, uten at skade har oppstått på vedtakstidspunktet, dersom øvrige vilkår er oppfylt jf. § 9 (...).

Fylkesmannen viser også til at området er innenfor «grønt område» i forvaltningsplanen, og et viktig beiteområde jf. forvaltningsplan for rovvilt i Hedmark. Det vil si at dette er et område som skal prioriteres for beitedyr, og det skal være en lav terskel for å tillate felling av rovdyr.

FVR viser til at den genetiske statusen til ulven ikke var klarlagt før det ble gitt fellingstillatelse. (...)

På vedtakstidspunktet var det ingen kjent forekomst av genetisk viktige individer i Norge utenfor ulvesona og utenfor reviområdet til Deisjøreviret. Det vil likevel være en fare for at et genetisk viktig individ felles når det ikke foreligger DNA som kan knyttes til det konkrete individet. I henhold til nasjonale føringer skal individenes genetiske status, så langt det er mulig, avklares i forkant av fellingsforsøk. Det kan likevel ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid. (...)

Gjennom DNA-prøver innsamlet den 29.6. ble det påvist en skandinaviskfødt hannulv (V902). Den 9.7. ble det samlet inn nye møkkprøver i området, resultatet fra disse prøvene var ikke kjent på vedtakstidspunktet. Fylkesmannen har i sin vurdering lagt til grunn at det var stor sannsynlighet for at det påviste individet (V902) fortsatt var i området, men det forelå DNA-prøver fra området som ikke var analysert på vedtakstidspunktet. Prøvene fra 9.7. har i etterkant blitt forsøkt analysert uten resultat. Det har vært to ulike ulveindivider påvist i reinbeiteområdet i år (V902 og V899, begge skandinaviskfødte ulver).

Ved behandlingen av skadefellingstillatelser må det gjøres en avveining av hensynet til å avklare genetisk status opp imot faren for skader på beitedyr. Fylkesmannen har i dette tilfellet vurdert at skadepotensialet ville være stort dersom ulven fortsatte å oppholde seg i området. Erfaringsmessig kan skadesituasjonen utvikle seg raskt, og med et stort skadeomfang i de tilfeller der en ulv kommer inn i områder med mye sau på beite.

FVR mener at kravet til å finne annen tilfredsstillende løsning enn skadefelling ikke er oppfylt, jf. rovviltforskriftens § 9 bokstav b. FVR hevder at midlene innvilget til skadefellingsforsøk på ulv i området heller burde vært gitt som tilskudd til hyppigere tilsyn og forsterket gjeting av reinflokken.

Det kommer frem av fellingstillatelsen at Fylkesmannen anså andre forebyggende tiltak, som for eksempel å ta et så stort antall dyr tilbake fra utmarksbeite, ikke var hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre i denne situasjonen. Fylkesmannens erfaring fra tidligere skadesituasjoner er at tilstedeværelse av mennesker i beiteområdene i liten grad bidrar til å forebygge skader, og at angrep fortsetter til tross for at et stort antall jegere og beitebrukere er ute i beiteområdene.

FVR stiller seg sterkt kritisk til at Fylkesmannen tillater bruk av løs på halsende hund ved jakt på ulv. Fylkesmannen er oppmerksom på at slipp av løs hund i denne perioden kan medføre en risiko for forstyrrelser og skade på annet vilt i en sårbar tid på året. Fylkesmannen viser til at det stilles flere vilkår for bruk av slike hunder under fellingsforsøket med hensikt å redusere faren for negative konsekvenser. Blant annet skal hundene kun slippes på ferske spor, og hundeeier må være i stand til raskt å ta inn hunden dersom den slår over på annet vilt eller husdyr. Fylkesmannen viser ellers til at kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven der det også kan settes egne vilkår. I tillegg presiserer Fylkesmannen i sin fellingstillatelse at siden fellingsområdet i dette tilfellet er i et område for tamrein er det særlig viktig at fellingslaget samrår seg med reinbeitebrukerne før det eventuelt slippes hund. Senere erfaringer med bruk av løs på drevet halsende hund i forbindelse med skadefellingsforsøk har vist at dette kan bidra til et mer effektivt fellingsforsøk, raskere uttak av ulven og derved hindre skader på beitedyr.

FVR henstiller til Fylkesmannen i Innlandet om å endre etablert praksis med å gi muntlig tilsagn til muntlig søknad om skadefellingstillatelse, i saker der det ikke står om tid for å avverge et pågående rovdyrangrep. Fylkesmannen viser til at det raskt kan oppstå omfattende skader når en ulv oppholder seg innenfor områder med tamrein på beite. Det er derfor viktig at fellingsforsøk iverksettes raskt i de tilfeller hvor det er grunnlag for å gi en fellingstillatelse. Rask iverksettelse er i mange tilfeller avgjørende for å kunne gjennomføre et effektivt fellingsforsøk på ferske spor. (...)."

Fylkesmannen konkluderer med at de ikke kan se at det i klagen er kommet frem nye momenter som gir grunnlag for å omgjøre vedtaket, og opprettholder vedtaket av 15. juli 2020 (datert 16. juli). Klagesaken oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Det vises for øvrig i sin helhet til fylkesmannens vedtak og brev om oversendelse av klage til direktoratet.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratet sitt vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i enhver region.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 er omtalt senere i vedtaket. §§ 11 (*kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*) og 12 (*Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder*) er lite aktuelle i dette tilfellet.

Det vises til naturmangfoldloven § 18 første ledd b), hvor det fremgår:
Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

*Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...)
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.
Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.*

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4-6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

(...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling):

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes

annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte dyr kan være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, samt metoder for felling. Det kan også gis bestemmelser om dekning av påløpte utgifter i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår

Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsen inneholder to generelle vilkår i tillegg til flere spesielle vilkår. For at det skal kunne gjøres unntak fra artiklene 6 og 7 og gis tillatelse til felling av rovvilt, må begge de generelle vilkårene være oppfylt samt ett av de spesielle vilkårene. Det første generelle vilkåret er at det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning. Det andre generelle vilkåret er at uttaket ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse. De mest aktuelle spesielle vilkårene i vurdering om uttak av rovvilt er at uttaket skal bidra til å avverge alvorlig skade på blant annet husdyr og tamrein, eller at det er i interesse om allmenne helse og sikkerhetshensyn, luftsikkerhet eller andre overordnede samfunnsinteresser.

Bestemmelsen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein, eller for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Om arealdifferensiering i rovviltregionene:

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Rovviltet gis tydelig prioritet innenfor rovviltprioriterte områder. Det skal praktiseres en høy terskel for tillatelse til uttak av rovvilt i slike områder. Tilsvarende skal det være en lav terskel utenfor prioriterte rovviltområder hvor felling er det hovedsakelige skadeforebyggende tiltaket. Det aktuelle området er utenfor ulvesonen.

Regional forvaltning

Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal sammen med region 5 (Hedmark) ha 4–6 årlige ynglinger av ulv, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge, jf. rovviltforskriften § 4 e. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanene for rovvilt i de to regionene, jf. rovviltforskriften § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet.

Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, vedtar rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriftens § 8, for perioden 1. juni til 15. februar. I perioden fra 16. februar til 31. mai ligger myndigheten til å ta beslutninger om felling normalt hos Miljødirektoratet.

Rovviltnemndene i region 4 og 5 har i møte 20. april 2020, vedtatt en betinget kvote på åtte ulver og fylkesmennene i de to regionene er med det gitt myndighet til å vurdere konkrete søknader om skadefelling i henhold til rovviltforskriftens § 9, for perioden 1. juni 2020 til 15. februar 2021.

Kunnskapsgrunnlaget

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd.

Offentlige avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet vil vise til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig, jf. § 8. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen ulvebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Ulvebestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Utover enkelte påkjørsler, naturlig dødelighet og ulovlige felling er avgangen av ulv i Norge hovedsakelig gjennom lisensfelling og skadefelling.

Bestandsmålet er gitt i tallet på årlige ynglinger. Rovdata har 2. juni 2020 publisert endelig bestandsstatus for ulv i Skandinavia for vinteren 2019/2020. Det er registrert i alt 45 familiegrupper i Skandinavia, hvorav 6 helnorske og 5 familiegrupper i grenserevir. Det er videre registrert 26 revirmarkerende par, hvorav 5 i Norge og 4 i grenseoverskridende revir. Dette er samlet sett en økning på 3 familiegrupper og revirmarkerende par i forhold til det som ble registrert forrige sesong. Det er ved siste inventering også en større relativ andel av familiegrupper, noe som tilsier at antallet individer i bestanden har økt siden forrige sesong.

Bestandsrapporten angir at det er registrert 6 helnorske ynglinger og 5 ynglinger i grenserevir. Alle revir er registrert i tilknytning til norsk ulvesone. Det beregnede antall ynglinger i Norge er 8,5 ynglinger inkludert grenserevir, noe som er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger i Norge, hvorav minst 3 helnorske ynglinger. Det ble registrert 8 ynglinger i Norge registreringsperioden 2018/2019.

Miljødirektoratet sin vurdering

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og § 77 og rovviltforskriften § 9, jf. §§ 1 og 3. Direktoratet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i den skjønnsmessige vurderingen av saken. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Fylkesmannens vedtak er gjort tilgjengelig på miljøvedtaksregisteret 16. juli 2020. FVR har påklaget vedtaket i brev datert 16. juli 2020. Klagen er fremsatt innenfor klagefristen for vedtaket og klagen tas opp til behandling.

Miljødirektoratet viser til Fylkesmannen i Innlandet sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet og vi tiltrer i det vesentlige fylkesmannens vurderinger av saken.

Avklaring av skadegjørende individ/ genetisk status

Direktoratet tiltrer FVRs vurdering av at det med gjeldende forvaltningspraksis vil være en mulighet for at et genetisk verdifullt individ kan bli felt under skadefelling, før dyrets genetiske status er kjent. Bekymringen for at en tisper med unger skal bli felt under skadefelling i områder der det ikke er registrert å være revirhevdende ulv anser vi derimot som svært liten.

Et hvert individ i populasjonen vil ikke kunne la seg identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel for arten ulv, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling. Men det at det tar noe tid fra innsamling av DNA-prøve til prøveresultat foreligger medfører at det ikke vil la seg gjøre å holde individuell kontroll på et hvert individ, og forvaltningsmyndigheten må av den grunn i noen tilfeller gjøre avveininger basert på sannsynlighetsvurdering. Fylkesmannen i Innlandet har i den aktuelle saken lagt til grunn at det mest sannsynlig er samme ulv som det ble registrert DNA av 29. juni, som fortsatt oppholder seg i Engerdal kommune. Direktoratet tiltrer denne vurderingen, men ser som påpekt i klagen at det kan være et nytt individ ettersom streifende ulv kan forflytte seg fort.

Det er dermed viktig at Fylkesmennene gjør en vurdering av om det kan være en mulighet for å få samlet DNA og avklart genetisk status, før vedtak om felling fattes. Samtidig vil det være nødvendig å avveie ønsket om genetisk avklaring for det aktuelle individet, opp mot den tapsrisikoen som påløper ved å utsette iverksettelse av et skadefellingsforsøk. Skader påført av ulv kan eskalere raskt, hvis felling ikke iverksettes og lykkes.

Skadepotensial

Området der det ble registrert ulv 14. juli 2020 er utenfor ulvesonen, og i henhold til prinsippet om differensiert forvaltning skal det være en lav terskel for felling av skadegjørende rovvilt i beiteprioriterte områder. Punkt 2.2.8 i rovviltforliket fra 2011 (dok. 8:163 S (2010-2011)), må også kunne vektlegges i saken ettersom sørsamisk tamreindrift er berørt.

Miljødirektoratet tiltrer Fylkesmannens vurdering av at den aktuelle ulven utgjorde en betydelig risiko for framtidig skade, selv om det ikke var påvist skader av ulv på stedet der den ble observert. Vurdering av skadepotensial kan gjøres med henvisning til tidligere erfaringer med ulv i beiteområdene.

Andre forebyggende tiltak

Fylkesmannen anså andre forebyggende tiltak, som for eksempel å ta et så stort antall dyr tilbake fra utmarksbeite, ikke var hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre i denne aktuelle situasjonen. Fylkesmannens erfaring fra tidligere skadesituasjoner er at tilstedeværelse av

mennesker i beiteområdene i liten grad bidrar til å forebygge skader, og at angrep fortsetter til tross for at et stort antall jegere og beitebrukere er ute i beiteområdene.

Miljødirektoratet tiltrer Fylkesmannens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade.

Løs på drevet halsende hund

Den 13. juli 2017 kom Regjeringen med en tiltakspakke som ville gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen, i beiteprioriterte områder. Som et ledd i denne tiltakspakken besluttet Regjeringen at myndigheten til å tillate bruk av løs, på drevet, halsende hund ved skadefelling på ulv, skulle delegeres fra Miljødirektoratet til fylkesmennene. I brev av 14. juli 2017 fra Miljødirektoratet til fylkesmennene, ble myndigheten delegert med hjemmel i viltlovens § 35, tredje ledd. Fylkesmannen besitter følgelig myndighet til å gi dispensasjon for bruk av løs på drevet halsende hund til skadefelling av ulv.

Slipp av løs hund om sommeren, vil medføre en økt risiko for forstyrrelser/skade på annet vilt og beitedyr. Vi tiltrer Fylkesmannens beskrivelser av risikoer i vedtaket og mener også at de vilkår som er satt for bruken av slik hund er hensiktsmessige for å bidra til å redusere risikoen for uønskede hendelser. Det er slik vi ser det viktig at fylkesmennene har en tett oppfølging med kommunen/fellingslag som får dispensasjoner, slik at en får samlet erfaringer fra de tilfellene der løs, på drevet, halsende hund blir benyttet/sluppet løs. Det å sikre at logg fra fellingsforsøk og gps-logg fra hundepiler blir overlevert til Miljødirektoratet innen fastsatt frist, er viktig for å få samlet erfaringer med de slippene som faktisk blir gjort.

Muntlig behandling av søknader

Det følger rovviltforliket fra 2011 (dok. 8:163 S (2010-2011)) pkt. 2.1.4 og av brev fra Miljøverndepartementet datert 16. desember 2013 om "*Instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt fastsatt av Miljøverndepartementet 16. desember 2013. I kraft fra 1. januar 2014*" at miljøforvaltningen skal prioritere svar på søknader om skadefelling av fredet rovvilt høyt.

Flere av fylkesmennene har etablert en praksis der det kan bli gitt muntlige tillatelser per telefon, som i etterkant blir fulgt opp med skriftlige søknader og skriftlige tillatelser. Det at sakene innen kort tid blir fulgt opp skriftlig både fra de som søker og fra fylkesmennene som gir tillatelsene, medfører at enhver i ettertid vil ha mulighet til å se argumentene som er brukt i saken. Rask saksbehandling i de situasjonene der det er grunnlag for å tillate skadefelling er noen ganger avgjørende for å kunne få til effektive fellingsforsøk.

Direktoratet ser ikke at det er grunnlag for å be fylkesmennene om å endre etablert praksis.

Vedtak

Med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, tar Miljødirektoratet ikke klagen fra Foreningen Våre Rovdyr til følge, men opprettholder Fylkesmannen i Innlandet sitt vedtak datert 16. juli 2020.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Erik Lund
fung. seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Rovviltnemnda i region 5	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Engerdal kommune	Engerdalsveien 1794	2440	Engerdal
Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	Alvdal
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Svahken Sjite	Valdalsfjellet 588	2443	DREVSJØ